

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 17, 2015

Nummer 17, 2015

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:2644](#) 07-04-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:2636](#) 02-04-2015

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2015:871](#) 18-03-2015

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2015:3078](#) 14-04-2015

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2015:2669](#) 31-03-2015

RECHTSPRAAK

Verzoek transseksueel tot wijziging van de vermelding van het geslacht in de huwelijksakte. Het verzoek wordt afgewezen. Er is geen leemte in de wet, ook al kunnen andere documenten wel gewijzigd worden. De wetgever heeft terugwerkende kracht van de geslachtswijziging niet gewild (artikel 1:28c lid 1 BW) voor het familierecht. Een andere beslissing vergt afwegingen van rechtspolitieke aard. Daarom ook kan de vraag of er strijd is met artikel 8 jo. 14 EVRM in het midden blijven.

Verzoeker is transgender en is in 1985, destijds als vrouw, met zijn huidige partner gehuwd. Gedurende het huwelijk is verzoeker getransformeerd van vrouw naar man. Hoewel de geboorteakte van verzoeker inmiddels is aangepast aan de actuele situatie, slaagt verzoeker er niet in om tevens de inhoud van de huwelijksakte te wijzigen. Verzoeker richt zich dan ook tot de rechtbank met het verzoek om de vermelding van zijn geslacht op de huwelijksakte te wijzigen van vrouw naar man.

De rechtbank stelt in dat kader voorop dat de Nederlandse wet een gesloten stelsel van akten van de burgerlijke stand en latere vermeldingen kent (artikel 1:20 en 1:20a BW). De wet voorziet niet in de mogelijkheid om een wijziging van het geslacht als latere vermelding aan de huwelijksakte toe te voegen. Verbetering van een in de in de registers van de burgerlijke stand opgenomen akte of latere vermelding op grond van artikel 1:24 BW is niet aan de orde, omdat geen sprake is van een kennelijke misslag ten aanzien van de aanduiding van het geslacht. Ten tijde van de huwelijksluiting was verzoeker immers nog van het vrouwelijke geslacht.

Het standpunt van verzoeker, dat gesproken kan worden van een leemte in de wet, volgt de rechtbank evenmin. In dat kader overweegt de rechtbank dat op 1 juli 2014 wetgeving in werking is getreden, waardoor het wijzigen van de vermelding van het geslacht in geboorteakten is vergemakkelijkt (*Stb.* 2014, 1). Hoewel de wetgever bij de voorbereidingen van deze nieuwe wetgeving wel uitdrukkelijk aandacht heeft geschonken aan de doorwerking

van de wijziging van het geslacht, in andere documenten dan de geboorteakte, zag de wetgever geen aanleiding om de wet in die zin te wijzigen dat ook wijziging van de huwelijksakte tot de mogelijkheden behoort (*Kamerstukken II* 2011/12, 33351, 3, p. 5 en *Kamerstukken II* 2011/12, 33351, 6, p. 10). De rechtbank voegt daaraan toe dat de wetgever in artikel 1:28c lid 1 BW bewust heeft opgenomen dat aan wijzigingen in akten of vermeldingen met betrekking tot het personen- en familierecht, geen terugwerkende kracht wordt toegekend, omdat dit onwenselijke gevolgen kan hebben voor derden.

Hoewel de vastlegging van genderidentiteit volgens de rechtbank zonder meer onder de reikwijdte van artikel 8 en 14 EVRM valt, overweegt de rechtbank dat een verdere uitwerking van het door verzoeker gedane beroep op deze internationale verdragsbepalingen achterwege kan blijven. Immers, zelfs indien wordt aangenomen dat de vermelding van het geslacht op huwelijksakten wel gewijzigd zou moeten kunnen worden, dan nog geldt dat de wijze waarop daarin moet worden voorzien in de allereerste plaats rechtspolitieke keuzes vergt. Gezien het vorenstaande oordeelt de rechtbank dat zij haar rechtsvormende taak als rechter in eerste aanleg ver te buiten zou gaan, indien zij verzoeker zou toestaan, zonder enige wettelijke grondslag en zonder enig aanknopingspunt te hebben voor een op handen zijnde wetswijziging, de huwelijksakte te wijzigen in de door verzoeker verlangde zin. De rechtbank wijst het verzoek van verzoeker om die reden af.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-04-2015

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2015:3078

Zaaknummer: C/03/200177 / FA RK 14-4104

Wetsartikelen: 1:20 BW, 1:20a BW, 1:24 BW en 1:28c lid 1BW

RECHTSPRAAK

Pensioenverweer (artikel 1:153 lid 2 BW). Zowel de man als de vrouw hebben in eerste aanleg echtscheiding verzocht. Niet in geschil is dat het huwelijk duurzaam is ontwricht. De vrouw komt in hoger beroep van de echtscheiding en voert het pensioenverweer. De man stelt dat voor de vrouw geen hoger beroep openstond tegen de echtscheiding en dat zij evenmin een beroep kan doen op het pensioenverweer. Het hof volgt de opvatting van de man. Bestendige jurisprudentie is dat voor de vrouw geen hoger beroep tegen de echtscheiding openstond. Zij kon ook niet haar verzoek tot echtscheiding alsnog intrekken en tegen het verzoek tot echtscheiding het pensioenverweer voeren. Aan de vrouw komt in de onderhavige situatie dan ook geen beroep daarop toe.

Partijen zijn in 1992 onder huwelijkse voorwaarden (koude uitsluiting) met elkaar gehuwd. Bij beschikking van 12 februari 2014 sprak de rechtbank op verzoek van partijen de echtscheiding tussen partijen uit. Tussen partijen staat vast dat het huwelijk duurzaam is ontwricht, echter desondanks verzet de vrouw zich in hoger beroep tegen het uitspreken van de echtscheiding. Zij doet daarbij een beroep op het zogeheten pensioenverweer (artikel 1:253 lid 2 BW). De man verzoekt de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoek, aangezien de vrouw in eerste aanleg zelfstandig heeft verzocht de echtscheiding uit te spreken. De vrouw kan zich daarom volgens de man ook niet beroepen op het pensioenverweer.

Het hof volgt de man in zijn stelling en verwijst in dat kader naar een uitspraak van de Hoge Raad van 4 juni 1999, *NJ* 1999/535. Het hof oordeelt dat het rechtsmiddel van hoger beroep niet is gegeven om aan een partij, van wie het verzoek tot echtscheiding in eerste aanleg is toegewezen, gelegenheid te geven die beschikking ongedaan te maken omdat deze partij, bij nader inzien de echtscheiding toch niet uitgesproken wil zien worden. Dit oordeel moet als een bestendige lijn in de jurisprudentie worden beschouwd. In een dergelijke situatie ontbreekt het belang bij het verzoek in hoger beroep en dient de verzoeker niet-ontvankelijk te worden verklaard. Het hof oordeelt gezien het vorenstaande dat de vrouw niet-ontvankelijk

moet worden verklaard in haar verzoek. De vrouw had in eerste aanleg immers zelf om het uitspreken van de echtscheiding verzocht. Zij heeft dan ook niet de mogelijkheid om haar verzoek tot het uitspreken van de echtscheiding alsnog in te trekken en tegen het inleidend verzoek van de man alsnog het pensioenverweer in stelling te brengen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 07-04-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:2644

Zaaknummer: 200.149.069-01

Wetsartikelen: 1:153 lid 2 BW

RECHTSPRAAK

Alleenstaande-ouderkop. Het hof brengt opnieuw de alleenstaande-ouderkop geheel in mindering op de behoefte, waardoor er geen behoefte meer is en dus ook geen alimentatiebijdrage wordt opgelegd per 1 januari 2015. Daarbij overweegt het hof dat, ook al heeft de vrouw een lagere uitkering, omdat zij de alleenstaande-oudertoeslag niet meer heeft, zij er per saldo, ook zonder alimentatie op vooruitgaat.

Partijen zijn met elkaar gehuwd geweest en zijn samen ouders van een minderjarig kind. In het kader van de echtscheidingsprocedure kwamen partijen in het ouderschapsplan overeen dat de man maandelijks € 300 ter zake van kinderalimentatie aan de vrouw zal betalen. Thans verzoekt de man om de tussen partijen uitgesproken echtscheidingsbeschikking, waarvan het ouderschapsplan onderdeel uitmaakt, te wijzigen. De man verzoekt om nihilstelling van de door hem te betalen kinderalimentatie. Partijen voeren onder andere discussie over de vraag welke gevolgen de door de vrouw te ontvangen alleenstaande-ouderkop heeft, voor de door de man te betalen onderhoudsbijdrage.

Het hof overweegt in dat kader als volgt. Op 1 januari 2015 is de Wet hervorming kindregelingen in werking getreden. De alleenstaande-oudertoeslag in de bijstand, de alleenstaande-ouderkorting in de Wet Inkomstenbelasting en het fiscaal voordeel bij het betalen van kinderalimentatie zijn daarbij komen te vervallen. Inkomensondersteuning voor alleenstaande ouders vindt vanaf 1 januari 2015 plaats door middel van een alleenstaande-ouderkop van maximaal € 3.050 per jaar, te ontvangen in het kindgebonden budget. De Expertgroep Alimentatienormen beveelt aan om dit totale kindgebonden budget in mindering te brengen op de kosten van het kind. In de onderhavige zaak leidt dit ertoe dat het kindgebonden budget, inclusief de alleenstaande-ouderkop, de behoefte van de minderjarige overstijgt. Het hof legt derhalve aan de man, met ingang van 1 januari 2015, niet langer een onderhoudsbijdrage op. Het hof voegt daaraan toe dat de alleenstaande-ouderkop, in tegenstelling tot kinderalimentatie, niet in mindering wordt gebracht op de bijstandsuitkering van de vrouw. De vrouw gaat er daardoor per saldo zelfs in inkomsten op vooruit.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-04-2015

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2015:2636

Zaaknummer: 200.157.462-01

RECHTSPRAAK

Alimentatie jongmeerderjarige. Vermindering alimentatie jongmeerderjarige en betaalde alimentatie na 21ste levensjaar wegens het ontbreken van behoefte/behoefteigheid. Zoon ontvangt Wajong-uitkering. Vader stelt dat de zoon daarom geen behoefte/behoefteigheid had vanaf zijn 18e jaar. De rechtbank maakt onderscheid tussen de periode van de verlengde alimentatieplicht van 18 tot 21 jaar (artikel 1:395a BW) en de periode daarna, waarin slechts een alimentatieplicht bestaat in geval van behoefteigheid aan de kant van de jongmeerderjarige (artikel 1:392 BW). Voor beide perioden is de rechtbank van oordeel dat de zoon onvoldoende heeft gemotiveerd dat de Wajong-uitkering zijn behoefte/behoefteigheid niet dekt. Hij heeft niet duidelijk gemaakt dat hij alle opgevoerde kosten werkelijk heeft gemaakt, dat alle posten zien op noodzakelijke kosten van levensonderhoud dan wel dat hij gezien de welstand van de vader en de moeder behoefte heeft aan een hoger bedrag dan de toegekende Wajong-uitkering biedt.

De vader verzoekt met terugwerkende kracht de onderhoudsbijdrage van zijn inmiddels 21-jarige zoon te wijzigen zowel over de periode van 18 tot 21 jaar als daarna. De meest verstrekkende stelling van de vader komt erop neer dat aan de zijde van de zoon vanaf het moment waarop hij 18 jaar is geworden geen behoefte/behoefteigheid meer bestaat, nu de zoon een Wajong-uitkering ontvangt en daarnaast een persoonsgebonden budget (pgb) van € 18.000 per jaar. De vader stelt dat de door de zoon opgevoerde kosten te hoog zijn, dat niet meer van noodzakelijke kosten van levensonderhoud kan worden gesproken, dan wel dat deze kosten uit het pgb dienen te worden voldaan.

De zoon heeft hiertegen aangevoerd dat de Wajong-uitkering ontoereikend is om in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. De zoon heeft een overzicht van zijn kosten overgelegd waaruit volgt dat deze de hoogte van zijn uitkering overstijgen. De

zoon is van mening dat de door hem opgevoerde kosten alleszins redelijk zijn. Het pgb dat de zoon ontvangt, dient in dit kader volledig buiten beschouwing te blijven, omdat dit budget enkel ziet op uitgaven voor hulp die hij vanwege zijn ziekte/invaliditeit moet maken. Deze hulp wordt verleend door de moeder die daarvoor vanuit het pgb wordt betaald.

Naar het oordeel van de rechtbank dient onderscheid te worden gemaakt tussen twee perioden: de periode van 18 tot 21 jaar, in welke periode sprake is van de verlengde onderhoudsplicht van de vader jegens de zoon op grond van artikel 1:395a BW, en de periode vanaf 21 jaar, vanaf welke datum sprake is van een onderhoudsplicht als bedoeld in artikel 1:392 BW. In de eerste periode is de vader gehouden te voorzien in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud en studie, in de laatste periode is de vader daartoe alleen gehouden indien de zoon behoeftig is.

De zoon ontvangt een Wajong-uitkering. Een Wajong-uitkering is gebaseerd op het minimumloon zodat de zoon met de hem toegekende uitkering in principe moet kunnen voorzien in zijn kosten van levensonderhoud. Voor de eerste periode moet de Wajong-uitkering worden meegenomen bij de vraag of de zoon behoefte heeft aan een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie. Voorts speelt een rol dat de zoon niet studeert en derhalve geen studiekosten heeft. Ook speelt het welstandsniveau van de vader en de moeder mee bij de vraag of de zoon behoefte heeft. Voor de tweede periode, waarin de strengere eis van behoeftigheid geldt, heeft de Hoge Raad het volgende beslist: slechts indien de zoon gespecificeerd kan onderbouwen dat de Wajong-uitkering in zijn geval onvoldoende is om de noodzakelijk te maken kosten van levensonderhoud te dekken, bestaat behoefte aan een aanvullende onderhoudsbijdrage van de vader in de zin van artikel 1:392 BW (zie HR 24 juni 2005, ECLI:NL:PHR:2005:AT2627).

De rechtbank is ter zake zowel de eerste als de tweede periode van oordeel dat de zoon onvoldoende heeft onderbouwd dat de Wajong-uitkering zijn behoefte/behoeftigheid niet dekt. De zoon heeft met name onvoldoende onderbouwd dat hij alle opgevoerde kosten daadwerkelijk heeft gemaakt, dat alle posten zien op noodzakelijke kosten van levensonderhoud dan wel dat hij gezien de welstand van de vader en de moeder behoefte heeft aan een hoger bedrag dan zijn Wajong-uitkering biedt. Ten overvloede overweegt de rechtbank dat in het kader van behoefte/behoeftigheid van de zoon geen rekening dient te worden gehouden met het pgb dat de zoon ontvangt. Dit budget ziet op de extra kosten voor een (gezins)hulp, die in direct verband staan met de ziekte/invaliditeit van een betrokken persoon. Dat de hulp in dit geval wordt verleend door de moeder en dat de zoon haar uit het pgb hiervoor betaalt, doet hieraan niet af. De besteding van het pgb dient de zoon te verantwoorden aan het zorgkantoor. Als er onterecht gelden aan de moeder zouden worden betaald, zal de zoon die gelden moeten terugbetalen. De door de zoon opgevoerde kosten

worden derhalve niet gedekt door het pgb.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 31-03-2015

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2015:2669

Zaaknummer: C/03/192590 / FA RK 14-1793

Wetsartikelen: 1:395a BW en 1:392 BW

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Wat is de behoefte van de vrouw na een kortdurend huwelijk waaruit geen kinderen zijn geboren? Het hof stelt dat in zo'n geval de lotsverbondenheid die de grondslag vormt voor de alimentatieverplichting, beperkt is. De beperkte lotsverbondenheid brengt in dit geval niet mee dat de onderhoudsplichtige volledig moet voorzien in de behoefte die gebaseerd is op het inkomen van partijen en hun uitgavenpatroon tijdens het korte huwelijk, maar slechts in de directe kosten van levensonderhoud, zoals huur, ziektekostenverzekering, eten en drinken. Het hof oordeelt dat de vrouw op basis van haar huidige inkomen (WW-uitkering) in haar kosten van levensonderhoud kan voorzien.

De vrouw is op 16 juli 2014 in hoger beroep gekomen van een beschikking van 16 april 2014 van de Rechtbank Den Haag. Hierin heeft de rechtbank, voor zover hier van belang, het verzoek van de vrouw om een door de man te betalen partneralimentatie vast te stellen van € 415,11 per maand afgewezen. De rechtbank heeft in de bestreden beschikking niet de behoefte van de vrouw vastgesteld. Gezien het feit dat de man in hoger beroep de behoefte van de vrouw heeft bestreden overweegt het hof dat op de vrouw de stelplicht rust om aan te tonen wat haar behoefte is. Bij de bepaling van de behoefte van de alimentatiegerechtigde worden de inkomsten van partijen tijdens de laatste jaren van het huwelijk in aanmerking genomen. Daarnaast zal inzicht moeten worden verkregen in het uitgavenpatroon in diezelfde periode om daaruit af te leiden in welke stand partijen hebben geleefd. Voorts moet zo veel mogelijk worden aangesloten bij concrete gegevens betreffende de reële of te verwachten kosten van de onderhoudsgerechtigde.

In casu is sprake van een kort huwelijk waaruit geen kinderen zijn geboren. De lotsverbondenheid – die de grondslag vormt voor de onderhoudsverplichting – is bij een huwelijk van korte duur waaruit geen kinderen zijn geboren, naar het oordeel van het hof beperkt. Dit kan anders zijn indien partijen voor hun huwelijk langdurig hebben

samengewoond, wat in casu niet het geval is. In dit geval is het hof van oordeel dat de lotsverbondenheid niet met zich brengt dat de onderhoudsplichtige volledig moet voorzien in een behoefte die gebaseerd is op het inkomen van partijen en hun uitgavenpatroon tijdens het korte huwelijk. De lotsverbondenheid brengt slechts met zich dat voorzien wordt in de directe kosten van levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde, dit kan zijn huur, ziektekostenverzekering, eten en drinken. De lotsverbondenheid brengt dus in dit geval niet met zich dat de vrouw in een levensstandaard moet worden gebracht die gelijk is aan de standaard die gevoerd kon worden in de korte huwelijkse periode. Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw ook onvoldoende gesteld over het inkomen- en uitgavenpatroon in de huwelijkse periode. Gezien hetgeen het hof hiervoor heeft overwogen, is het hof van oordeel dat de vrouw op basis van haar huidige inkomen, zijnde een WW-uitkering van € 835,60 per maand, in haar kosten van levensonderhoud kan voorzien. Het hof bekrachtigt dan ook de bestreden beschikking op dit punt.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 18-03-2015

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2015:871

Zaaknummer: 200.152.541/01, 200.152.562/01 en 200.152.563/01